

Nr 316

Av herr **Onsjö m. fl.**, om *förhöjt byggnadsbidrag till tjänstebostäder för lärare vid folkskolor.*

Vid införandet av de nuvarande statsbidragen till tjänstebostäder för folkskolans lärare förutsattes bl. a., att bidraget skulle föra med sig att de skoldistrikt, som är skyldiga att tillhandahålla tjänstebostäder skulle kunna göra detta utan att bli mera betungade än andra distrikt. De skulle kunna förvänta ett så stort statsbidrag att ränta och amortering på den del av byggnadskostnaderna, som icke täcktes av statsbidraget, samt driftkostnaderna skulle täckas av den för vederbörande tjänstebostad fastställda hyran.

Den 1 juli 1952 höjdes med retroaktiv verkan från den 1 januari 1951 statsbidraget till lärarbostäder från 12 000 kronor till 18 000 kronor för tjänstebostad för ordinarie folkskollärare samt från 8 000 till 12 000 kronor för annan lärare. Anledningen till denna åtgärd var de starkt stegrade bostadskostnaderna. Beslutet om höjning, som fattades av 1952 års riksdag, var emellertid endast att anse som ett provisorium i avvaktan på förslag från de i mars 1952 av Kungl. Maj:t tillsatta sakkunniga för översyn av vissa statsbidrag på skolväsendets område. Ett sådant förslag har under föregående år framlagts av de sakkunniga (SOU 1954: 27). De sakkunniga föreslår därvid bland annat, att statsbidragen till lärarbostäder, som nu utgår med 18 000 för ordinarie lärare och med 12 000 för annan lärare, skall höjas till 24 000 respektive 18 000 och att till dessa belopp skall komma tilläggsbelopp för bostäder, som uppföres i hyresgrupp 1, med 6 000 respektive 4 000 kronor. De sakkunniga föreslår, att dessa belopp skall utgå med retroaktiv verkan beträffande samtliga av Kungl. Maj:t efter 1951 års ingång beviljade statsbidrag till uppförande av tjänstebostäder. Kostnaden för reformen beräknas för budgetåret 1955/56 till 10 milj. kronor.

I årets statsverksproposition under åttonde huvudtiteln har föredragande departementschefen erinrat om den nyssnämnda utredningen och anmält att han senare har för avsikt att underställa Kungl. Maj:t frågan om proposition till 1955 års riksdag i anledning av de olika sakkunnigförslagen i betänkandet. Beträffande innehållet i en dylik proposition har departementschefen i statsverkspropositionen endast velat ange, att han icke anser sig böra räkna med någon retroaktiv tillämpning av den statsbidragsförhöjning, som han kan komma att förorda.

De nuvarande statsbidragen är uppenbarligen för låga för att kunna täcka de ökade byggnadskostnaderna. Vi hälsar därför med tillfredsställelse att riksdagen nu får tillfälle att taga ställning till en förbättring av dessa bidrag. Vi anser det dock icke tillräckligt, att bidragsökningen kommer endast sådana bostäder tillgodo, vilka blir föremål för Kungl. Maj:ts bidragsbeslut efter den 1 juli 1955. De nuvarande bidragen har nämligen visat sig otillräckliga även för den period de varit tillämpliga. 1952 års riksdag kunde icke överblicka behovet av ökade bidrag och därför ej heller fatta ett definitivt beslut och lät därför bidragsstorleken få karaktären av ett provisorium, något som vi här ytterligare vill understryka. Och detta provisorium gäller alla Kungl. Maj:ts bidragsbeslut på detta område från den 1 januari 1951. Det beslut, som 1955 års riksdag kommer att fatta i denna fråga, måste taga hänsyn till detta förhållande.

Bidragsförhöjningens provisoriska karaktär kan — vilket också poängterats av de sakkunniga — ha medfört att en del kommuner låtit uppförandet av tjänstebostäder anstå i avvaktan på ett sedermera förhöjt bidrag. Vad angår kommuner, som byggt behövliga tjänstebostäder efter 1952 års beslut, måste det anses skäligt, att de i efterhand kompenseras för de större kostnader de fått vidkännas på den grund att hittillsvarande statsbidrag varit otillräckliga.

Med anledning av ovanstående får vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta att de nya bestämmelser om högre byggnadsbidrag till tjänstebostäder för lärare som kan bli följden av Kungl. Maj:ts proposition till årets riksdag kommer att tillämpas med retroaktiv verkan för bostäder, som blivit föremål för Kungl. Maj:ts bidragsbeslut från och med 1 januari 1951, samt

att riksdagen måtte besluta att till Folkskolor m. m.: Byggnadsbidrag till tjänstebostäder för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1955

Lars Jonsson

Gust. Nilsson
i Göingegården

J. Onsjö
Edvin Jacobsson